

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jitky Denemarkové a soudkyň Mgr. Patricie Adamičkové a JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph.D. v právní věci

žalobce: **M. A.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Novákem
sídlem Vídeňská 546/55, 639 00 Brno

proti
žalované: **Smartwings, a.s.**, IČO 25663135
sídlem K Letišti 1068/30, 160 08 Praha 6

o 400 EUR s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 14. října 2021, č. j. 19 C 308/2021 – 27,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku o věci samé I. **potvrzuje**.
- II. Ve výroku o nákladech řízení II. **se** rozsudek soudu I. stupně **potvrzuje** ve znění: Žalobce **je povinen** zaplatit žalované na nákladech řízení 300 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Horáčková.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 14. 10. 2021 soud I. stupně zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci 400 EUR s úrokem z prodlení z této částky ve výši 10 % ročně od 28. 12. 2019 do zaplacení (I.) a žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na nákladech řízení částku, a to do tří dnů od právní moci rozsudku (částka nebyla uvedena – výrok II.).
2. Žalobce se domáhal uložení povinnosti žalované zaplatit mu částku 400 EUR s příslušenstvím jako dlužnou náhradu za zpoždění letu žalované xxx z Malagy do Prahy dne 30. 4. 2019, kdy zpoždění převýšilo 3 hodiny, žalobce u žalované uplatnil neúspěšně požadavek na zaplacení odškodnění výzvou ze dne 13. 12. 2019.
3. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby, když nespороvala účast žalobce na uvedeném letu, tvrdila však, že žalobce uplatnil nárok po marném uplynutí promlčecí lhůty dle § 2553 odst. 3 občanského zákoníku.
4. Soud I. stupně rozhodl za podmínek uvedených v ustanovení § 115a o. s. ř. bez nařízení jednání, kdy vyšel z účastníky předložených listin v situaci, kdy účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali.
5. Soud I. stupně vzal za nesporné, že žalobce 30. 4. 2019 cestoval s platnou letenkou na letu operovaném žalovanou pod xxx z Malagy do Prahy (jak vyplývá z žalobcem předložených cestovních dokumentů), žalobce vyzval žalovanou k zaplacení paušální náhrady újmy za zpoždění uvedeného letu 13. 12. 2019. Soud I. stupně aplikoval čl. 7 odst. 1 písm. b) Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. 2. 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letu a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91; dle tohoto ustanovení přísluší cestujícím náhrada ve výši 400 EUR v případě letů ve Společenství delších než 1500 km za předpokladu, že zpoždění přesáhne 3 hodiny.
6. Soud I. stupně citoval ustanovení § 2553 odst. 1 až 3 občanského zákoníku a uzavřel, že dle § 2553 odst. 3 občanského zákoníku žalobce neuplatnil právo na paušální kompenzaci újmy způsobené mu zpožděním letu bez zbytečného odkladu, let se uskutečnil 30. 4. 2019, nárok žalobce uplatnil až dne 13. 12. 2019 ve výzvě jeho právního zástupce, žalovaná namítla promlčení, soud proto žalobě nevyhověl. Rozhodl předvídatelným způsobem obdobně jako Městský soud v Praze pod č. j. 58 Co 176/2021-56, vyšel přitom i z judikatury SDEU (například C-502/18, C-83/10, C-354/18, C-12/11), když Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 261/2004 podrobně neupravuje vlastní postup při uplatnění nároku za zpožděný let, včetně lhůt, ve kterých je toto třeba učinit, toto ponechává na vnitrostátní úpravě, zatímco Nařízení stanoví pouze rámcově práva cestujícího při zpoždění letu; své právo musí uplatnit cestující u dopravce bez bezodkladně, tj. nejpozději do šesti měsíců; v tom nelze spatřovat ztížení či vyloučení jeho práva na kompenzaci. S tímto odůvodněním žalobu zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř., kdy přiznal procesně úspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení ve výši 300 Kč se zřetelem k § 151 odst. 3 o. s. ř. a vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 254/2015 Sb. (s přihlédnutím k 1 úkonu – odpor včetně vyjádření ve věci samé).
7. Zřejmě administrativním pochybením soudu I. stupně ve výroku nebyla uvedena žádná konkrétní částka nákladů řízení.
8. Proti tomuto rozsudku v celém rozsahu podal žalobce včasné a přípustné odvolání. Žalobce namítal překvapivost rozhodnutí, kdy mu nebylo doručeno vyjádření žalované s námitkou o opožděném uplatnění nároku po marném uplynutí lhůty dle § 2553 odst. 3 občanského zákoníku,

žalobce obdržel pouze usnesení s výzvou, aby ve lhůtě sdělil svůj případný souhlas s rozhodnutím soudu bez nařízení jednání. Vytýkal soudu I. stupně, že měl být procesně upozorněn na změnu v obsahu spisu (vyjádření žalované) tak, aby tuto informaci měl před sdělením stanoviska k postupu soudu dle § 115a o. s. ř. Za předpokladu, že dle soudu účastník nesplnil svoji povinnost tvrzení nebo povinnost důkazní, měl být soudem I. stupně poučen žalobce dle § 118a odst. 1 či 3 o. s. ř. Rovněž vytýkal soudu I. stupně nesprávné právní posouzení ve vztahu k závěru o promlčení jeho nároku. Žalobce se rovněž vyjadřoval k přímé použitelnosti Nařízení č. 261/2004 a k obsahu ustanovení § 2553 odst. 1 až 3 a § 2578 občanského zákoníku. Odvolatel zdůraznil, že nepožaduje nárok vyplývající z přepravních řádů, ale nárok vyplývající z komunitárního předpisu, který představuje paušální náhradu nemajetkové újmy způsobené nepohodlím cestujícího; současně odlišoval význam termínu „újma“ a „škoda“, když v případě paušální kompenzace dle Nařízení se nejedná o majetkovou škodu, ale jedná se o „újmu“. Dovožoval, že k okamžiku vzniku újmy je cestující dostatečně identifikován a nemusí proto u dopravce notifikovat požadavek na vyplacení paušální kompenzace; dovožoval tak, že se ustanovení § 2553 občanského zákoníku neuplatní, když žalobce je spotřebitelem, kterému má vznikat automaticky nárok na paušální kompenzaci; v tomto směru poukazoval na samotný účel a smysl komunitárního práva, kdy bylo záměrem sjednotit práva cestujících v jednotlivých zemích Evropské unie; právní závěry soudu I. stupně však nekorespondují tomuto záměru zákonodárce a zakládají nerovnost mezi právy cestujících v jednotlivých zemích (dle českého práva promlčecí lhůta 6 měsíců, dle anglického práva promlčecí lhůta 6 let). Žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit soudu I. stupně k dalšímu řízení případně z opatrnosti přerušit řízení až do skončení řízení vedeného u dovolacího soudu pod sp. zn. 25 Cdo 3544/2021 (dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 58 Co 176/2021).

9. Žalovaná se k odvolání žalobce nevyjádřila.
10. K odvolacímu jednání nařízenému na den 25. 5. 2022 se žalovaná nedostavila, k jednání se neomluvila, žalobce se k jednání omluvil, soud proto jednal dle ustanovení § 101 odst. 3 o. s. ř. v nepřítomnosti účastníků.
11. Poté odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně předcházejícího řízení podle § 212 a § 212a o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není opodstatněné.
12. Soud I. stupně v rozsahu potřebném pro posouzení věci správně zjistil skutkový stav věci, nezatížil řízení žádnou vadou, která by měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, žalobci rovněž doručoval správně písemnosti do datové schránky zástupce žalobce, kdy účastníku byla známa argumentace protistrany uplatněná v odporu proti vydanému elektronickému platebnímu rozkazu; správně i rozhodl bez nařízení jednání při splnění podmínek vyplývajících z § 115a o. s. ř. (bez přítomnosti účastníků, kteří vyslovili s tímto postupem souhlas).
13. Svá správná skutková zjištění soud I. stupně posoudil správně i po právní stránce. Ani odvolací soud nemá důvod odchytil se od závěrů, k nimž při posuzování otázky promlčení při uplatňování nároku dle čl. 1 odst. 1 písm. c) a čl. 6 a čl. 7 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 261/2004, dospěl Obvodní soud pro Prahu 6, shodně tak zastává odvolací soud názor v obdobné věci řešené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 Co 265/2019 i 58 Co 176/2021, kdy v souladu se zásadou předvídatelnosti soudního rozhodnutí (§ 13 občanského zákoníku) zastává odvolací soud konzistentní právní názor, že mezi práva, která musí cestující u dopravce uplatnit ve lhůtách vyplývajících z § 2553 odst. 3 občanského zákoníku patří i právo na náhradu, kterou cestujícím, jejichž let byl významným způsobem zpožděn, garantuje shora citované Nařízení jakožto předpis upravující práva cestujících vůči leteckému dopravci (§ 2578 OZ).
14. Právní úprava přepravy osob je v § 2550 a následujících občanského zákoníku upravena pouze

rámcově a odkazuje na další právní předpisy, které pro jednotlivé druhy přepravy stanoví podrobněji pravidla, respektive práva a povinnosti dopravců a cestujících; jedná se zejména o přepravní řády, kdy jednotlivé druhy přepravy mohou být případně upraveny i přímo použitelnými předpisy Evropské unie, které byly přijaty v zájmu zajištění určité úrovně služeb poskytovaných dopravci v rámci Evropské unie („k zajištění vysoké úrovně ochrany cestujících“ v letecké dopravě dle citovaného Nařízení) a které mají v upravované oblasti přednost před příslušnými vnitrostátními předpisy (§ 2551, § 2553 odst. 1 a 2 a § 2578 OZ). Nařízení přitom stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě (mimo jiné) významného zpoždění letu; z uvedené právní úpravy se nepodávají pochybnosti o právu, nikoliv o povinnosti, cestujícího náhradu za zpožděný let „uplatnit“, jak vyplývá ze znění odst. 20 preambule Nařízení, podle kterého „v případě odepření nástupu na palubu a zrušení nebo významného zpoždění letu by měli být cestující plně informováni o svých právech tak, aby mohli svá práva účinně uplatnit“; toto vyplývá z judikatury SDEU (například ve věci C-502/18, C-83/10, C-354/18, C-12/11), tedy je na cestujícím, zda se rozhodne své právo dle uvedeného Nařízení využít a uplatnit, či nikoliv. Názoru žalobce, že k výplatě předmětného plnění ze strany žalované mělo dojít bez dalšího, kdy nárok cestujícího je znám prakticky po bezprostředním vystoupení z letadla, nelze přisvědčit, když Nařízení neupravuje podrobně vlastní postup pro uplatnění těchto práv, a to včetně lhůt, ve kterých je třeba nárok cestujícím uplatnit; tato úprava je ponechána vnitrostátní úpravě (odst. 22 preambule Nařízení, z něhož vyplývá předpoklad, že cestující budou žádat náhradu prostřednictvím soudu v souladu s vnitrostátními právními předpisy). Nařízení jako přímo použitelný unijní předpis tedy stanoví, jaká práva cestujícímu při zpoždění letu vůči dopravci vznikají, a vnitrostátní právní předpis stanoví způsob a lhůtu, jak je má uplatnit; toto koresponduje ustálené soudní praxi a judikatuře, když SDEU se opakovaně vyslovil k tomu, že při neexistenci právní úpravy Unie přísluší každému členskému státu (respektive jeho vnitrostátnímu právnímu řádu), aby určil pravidla pro uplatnění práv vyplývajícím jedinci z unijního práva; tato pravidla musí být v souladu se zásadou efektivity a rovnocennosti, neboli tato pravidla by neměla být formulována nebo uplatňována způsobem, který nadměrně ztěžuje či prakticky znemožňuje výkon práva na odškodnění, které je zaručeno unijním předpisem či nemělo být formulováno nebo uplatňováno méně příznivým způsobem než pravidla, kterými se řídí obdobné situace ve vnitrostátním právu (C-429/09). Z těchto zásad vyplývá i závěr, ze kterého správně vycházel soud I. stupně (rozsudek SDEU ve věci C-139/11), že lhůtu, ve které musí být podána žaloba, jejímž předmětem je získání náhrady škody podle čl. 5 a 7 Nařízení stanoví vnitrostátní právo každého členského státu; z toho plyne, že promlčecí lhůty se mohou v jednotlivých členských státech lišit /jak ostatně správně cituje i odvolatel/, s tímto rovněž počítá i shora zmiňovaná rámcová úprava provedená Nařízením. Podle vnitrostátní úpravy tak musí cestující uplatnit nárok z titulu zpožděného letu bezodkladně, nejpozději však do šesti měsíců; v této úpravě nelze spatřovat ztížení či dokonce vyloučení z práva na kompenzaci, ani tohoto cestujícího zákonná úprava nikterak „neznevýhodňuje“ jak nesprávně namítá odvolatel; nejsou rovněž případné ani odvolací námitky žalobce ve vztahu k rozlišování pojmu „škoda“ a „újma“; pokud uvedený nárok představuje odškodnění za nepohodlí způsobené cestujícímu a tedy nemajetkovou újmu, není dle názoru odvolacího soudu tím vyloučena aplikace ustanovení § 2553 odst. 3 občanského zákoníku. Jak bylo již shora uvedeno, z díkce ustanovení § 2553 občanského zákoníku vyplývá právo spotřebitele (cestujícího) svůj nárok uplatnit, nikoliv jeho povinnost, nelze proto dovodit vznik automatického nároku na paušální kompenzaci bez omezení lhůtou tak, jak namítá nesprávně odvolatel. Je nutno rovněž uvést, že ochrana spotřebitele, kterým žalobce nepochybně byl, nejsou bezbřehá, žalobce ve svém odvolání provádí nepřipustný extenzivní výklad svých práv; i v tomto případě se uplatní zásada, že je na účastníku, aby si střežil svá práva a tato včas uplatnil.

15. Je proto správný závěr soudu I. stupně, že pokud žalobce absolvoval leteckou přepravu 30. 4. 2019 a nárok za zpoždění letu dle shora citovaného Nařízení uplatnil až dne 13. 12. 2019, uplatnil jej po uplynutí šestiměsíční lhůty uvedené v § 2553 odst. 3 občanského zákoníku; pokud žalovaná namítla

promlčení tohoto nároku, rozhodl soud I. stupně věcně správně. Odvolací soud napadené rozhodnutí jako věcně správné podle § 219 o. s. ř. ve výroku o věci samé I. potvrdil, současně potvrdil i výrok o nákladech řízení II., a to ve znění, že žalobce je povinen zaplatit žalované na nákladech řízení před soudem I. stupně 300 Kč, a to v obecné pariční lhůtě. Soud I. stupně správně náklady procesně úspěšné žalované vypočetl v odůvodnění rozsudku částkou 300 Kč (s přihlédnutím k § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s vyhláškou č. 254/2015 Sb.), nesprávně zřejmě administrativním pochybením však při vyhotovení rozsudku vypadla částka nákladů řízení (tj. částka 300 Kč), kterou má zaplatit procesně neúspěšný žalobce v souladu s § 142 odst. 1 o. s. ř. procesně úspěšné žalované.

16. Výrok o nákladech odvolacího řízení vychází z ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. a contrario, kdy procesně úspěšné žalované v odvolacím řízení žádné náklady nevznikly a kdy žalobce nebyl v odvolacím řízení procesně úspěšný.
17. Pokud žalobce navrhoval přerušit řízení do rozhodnutí dovolacího soudu ve věci vedené u Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 25 Cdo 3544/2021 (s ohledem na posouzení obdobné právní problematiky), neshledal odvolací soud žádný důvod pro přerušení odvolacího řízení a návrh žalobce zamítl, když v řízení před dovolacím soudem není řešena otázka, která by mohla mít význam pro rozhodnutí odvolacího soudu v této věci.

Poučení:

Za podmínek uvedených v ustanovení § 237 a následujících o. s. ř. **lze** podat proti tomuto rozsudku dovolání, a to do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu prostřednictvím soudu I. stupně k Nejvyššímu soudu ČR.

Praha 25. května 2022

JUDr. Jitka Denemarková v. r.
předsedkyně senátu